

Մ աշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
 WWW.SOURPHAGOP.ORG (12-րդ տարի)

Այս թիւով.....

Ճանաչել գիմաստութիւն եւ զխրատ,
 իմանալ զքանս հանճարոյ...
 Իմաստութեան սկիզբը Տիրոջ երկիւղն
 է...

Էջ 2

Հոկտեմբեր ամսուան բացատրական
 տօնացոյց

Էջ 3-5

Ս. Աւետարանիչներ.

Ս. Մատթէոս, Ս. Մարկոս,

Ս. Դուկաս, Ս. Յովհաննէս

Քրիստոսի 72 աշակերտները

Ս. Սահակն ու Ս. Համագասարը

Ս. Թարգմանիչ Վարդապետները

Ս. Մեսրոպ Մաշտոց

Ս. Եղիշէ Պատմիչ

Ս. Դաւիթ Անյաղթ

Ս. Մովսէս Քերթող

Ս. Գրիգոր Նարեկացի

Ս. Ներսէս Շնորհալի

Հսկան

Էջ 6

Օշական գիւղի Մեսրոպ Մաշտոց
 եկեղեցին

Էջ 7

Փութանակի Թարգմանութիւն

Էջ 7

Ա, Բ, Գ

Էջ 8-10

Ս. Թարգմանչաց շարական, Մեսրոպ
 Մաշտոց

Էջ 11

Պահուած Բար

Էջ 12

Յիսուսի Առաքեալները

Էջ 13

Յատուկ եմ ես

Էջ 14

Խօսքեր Ղազարոս Աղայեանէն

Էջ 14

Եզակի գիրեր

Էջ 15

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Էջ 16-19

Կիրակնօրեայի Գործունէութիւն

Էջ 20

Հոկտեմբեր 2012 (Ի տարի թիւ 2)

Թ... Թարգմանչաց

Խաչքարի Հեղինակ՝
 Ժողովրդական Վարպետ
 Ռուբեն Նալբանդյան

Ամսուան Համարները

«Ճանաչել գիմաստութիւն եւ զխրատ
 իմանալ զքանս հանճարոյ»: *Առակաց 1.2*
 «Իմաստութեան սկիզբը Տիրոջ երկիւղն է:
Առակաց 1.7

Խմբագրական՝

Ճանաչել զԻմաստութիւն եւ զխրատ, իմանալ զբանս հանճարոյ... Իմաստութեան սկիզբը Տիրոջ երկիւղն է...

Հոկտեմբերը՝ Թարգմանչաց տօնն է, եւ ամէն հայ գիտէ թէ վերնագրին առաջին մասը հայերէնի թարգմանուած առաջին տողն է որ Սողոմոնի Առակներուն գիրքին երկրորդ համարն է: Սակայն երբ շարունակենք կարդալ երկրորդ համարէն անդին, պիտի տեսնենք թէ զլիտն առաջին վեց համարները նախաբան մըն են, որպէսզի Սողոմոն եօթներորդ համարին մէջ մեզի պարզէ իր իմաստութեան գաղտնիքը՝ «Իմաստութեան սկիզբը Տիրոջ երկիւղն է ...»:

Հայոց տառերուն յօրինումն ու Աստուածաշունչի Հայերէնի թարգմանութիւնը կերպարանափոխեցին Հայոց աշխարհը: Հայերէն լեզուով եւ Հայերէն ծրագրով դպրոցներ բացուեցան, եւ անհրաժեշտ էր Հայերէն դասագիրք տալ աշակերտներուն: Այբենարանէն անդին, իսկական դասագիրք մը, որ ծառայէր թէ՛ իբրեւ ընթերցարան, լեզուն ուսուցանելու համար, եւ թէ՛ կրթութիւն ու դաստիարակութիւն ջամբելու միջոց: Ահա Աստուածաշունչը եղաւ մեր առաջին դասագիրքը, եւ հայ աշակերտները սորվեցան «...Իմաստութեան սկիզբը Տիրոջ երկիւղն է ...»:

Երբ Աստուածաշունչը հայացաւ, անիկա անբաժանելի մասը դարձաւ նաեւ ընտանեկան կրթութեան եւ հոգեւոր դաստիարակութեան եւ այս իմաստութեամբ լեցուց նաեւ Թարգմանչացի յաջորդող սերունդի ներկայացուցիչ՝ Վարդան Մամիկոնեանը որ «իր մանկութենէն սկսեալ տեղեակ էր սուրբ Կտակարաններուն»: Ան մէկ նախադասութիւնով բացատրեց այն եզակի դերը, որ Աստուածաշունչը ունեցաւ հայ մարդուն սիրտին մէջ, երբ ըսաւ . «Մենք սուրբ Աւետարանը կը ճանչնանք իբրեւ հայր, իսկ առաքելական եւ ընդհանրական եկեղեցին՝ իբրեւ մայր»:

Աստուածաշունչը իր փայտն տեղը ունեցաւ մեր ժողովուրդի կեանքին մէջ: ԺԳ դարու մատենագիր՝ Յովհաննէս Գառնեցի կը վկայէ թէ «քահանաներ ու ռամիկներ, պատանիներ ու մանուկներ եւ հաւատաւոր կիներ» անգիր կ'արտասանէին Սաղմոսները...: Այս բոլորը ցոյց կու տան որ մեր մէջ, Աստուածաշունչը երբեք եկեղեցիին եւ եկեղեցականին մենաշնորհը չէ եղած:

«Իմաստութեան սկիզբը Տիրոջ երկիւղն է...» եւ մենք որպէս ազգ հաւատարիմ փայլու համար թարգմանչաց ոգիին, պէտք է վերադառնանք Իմաստութեան սկիզբին՝ Տիրոջ երկիւղին, վերադառնալով Աստուածաշունչին դպրոցներէն ու տուններէն ներս: Վերադարձ Աստուածաշունչին, ընկերային առողջ ըմբռնութեամբ, ամուր ընտանեկան կառոյցի, եւ նպատակասլաց համագգային կեանքի մը, որուն յոյսովն ու հաւատքովը կ'ապրինք ու կը գործենք:

«Առանց մեսրոպեան ոճով
մարդակերտումի խախուտ են բոլոր
կերտուածքները մեր ազգային կեանքին,
ինչպէս խախուտ են աւագահիմն ու հողաշէն
կառոյցները աշխարհի...»:

Հոկտեմբեր ամսուան բացատրական տօնացոյց

Եջ. 4	Սուրբ Սահակ եւ Համազասպ Արծրունի Իշխաններու յիշատակութեան օր
Շբթ. 6	Եօթանասուներկու Աշակերտներ Քրիստոսի
Շբթ. 13	Մեր Ս. Թարգմանիչ վարդապետներ
Շբթ. 20	Ս. Աւետարանիչներ՝ Մատթէոս, Մարկոս, Ղուկաս, Յովհաննէս
Շբթ. 27	Ս. 12 վարդապետներ
Կիր. 28	Գիտ Ս. Խաչի

Պահքի Օրեր: 3, 5, 10, 12, 19, 24, 26, 31

Սուրբ Աւետարանիչներ՝ Մատթէոս, Մարկոս, Ղուկաս եւ Յովհաննէս

Ս. Մատթէոս

Ս. Մարկոս

Ս. Ղուկաս

Ս. Յովհաննէս

Այս տարի Հոկտեմբեր 20-ին Հայաստանեայց եկեղեցին կը յիշատակէ տօնը Քրիստոսի կեանքն ու քարոզչութիւնը պատմող աւետարաններու հեղինակներուն՝ Սուրբ աւետարանիչներ՝ Մատթէոսի, Մարկոսի, Ղուկասի եւ Յովհաննէսի:

Մատթէոս պաշտօնով մաքսաւոր էր՝ այսինքն հարկահաւաք, երբ Յիսուս զինք իր 12 առաքեալներէն մէկը ըլլալու կանչեց:

Մարկոսի Աւետարանը չորս աւետարաններէն ամենէն կարճն է եւ գրուած է բոլորէն առաջ:

Ղուկաս յոյն բժիշկ մըն էր, որ աշակերտած էր Պողոս առաքեալի, անոր հաւատարիմ գործակիցը դարձած էր բազմաթիւ անգամներ անոր հետ ը ճամբորդած:

Յովհաննէս՝ Յիսուսի 12 Առաքեալներէն կրտսերագոյնն էր: Իր աւետարանը յատկանշական կերպով տարբեր է միւս աւետարաններէն: Անիկա Յիսուսը կը ներկայացնէ որպէս Աստուծոյ Խօսքը որ մարմին եղաւ եւ մեր մէջ բնակեցաւ:

Քրիստոսի 72 աշակերտները Բացի 12 առաքելներէն Յիսուս ունէր նաեւ 72 աշակերտներ, որոնք ուղարկեց Բարի Լուրը քարոզելու բոլոր ազգերուն: Դժբախտաբար, Աւետարաններուն մէջ նշուած չեն այս աշակերտներու անունները: Աւետարաններուն մէջ, «աշակերտ» բառը ընդհանրապէս կը գործածուի Քրիստոսի բոլոր հետեւորդներուն համար: Յիսուս Քրիստոս իր առաքելներն եւ աշակերտներն «իբրն գառներ գայլերու մէջ», երկու-երկու ուղարկեց, քարոզելու Աստուծոյ Արքայութիւնը՝ ըսելով. «Ով որ ձեզ լսէ զիս լսած կ'ըլլայ, եւ ով որ ձեզ մերժէ՝ մերժած կ'ըլլայ զիս դրկողն ալ» (տե՛ս Ղուկաս Ժ 1-20): 12 առաքելներուն եւ 72 աշակերտներուն միջեւ գրեթէ տարբերութիւններ չկան. անոնք ունին նոյն իշխանութիւնը և նոյն առաքելութիւնը (Ղուկաս Ժ 9, Թ 1), սակայն 72 աշակերտներուն բոլոր անունները, Բեթլեհէմի սուրբ մանուկներու նման, միայն Աստուծոյ յայտնի են՝ գրուած երկնքի արքայութեան սրբազան գիրքին մէջ:

Հայ Առաքելական Եկեղեցին, Քրիստոսի 72 աշակերտներու յիշատակութեան օրը կը տօնէ Վարազայ Խաչին յաջորդող շաբաթ օրը, որ այս տարի կը հանդիպի Հոկտեմբեր 6-ին:

Ս. Սահակն ու Ս. Համագասպը Արծրունեաց իշխանական տոհմէն էին, եւ կ'իշխէին Վասպուրականի վրայ Ը. դարուն: Այն օրերուն, երբ արաբական Խալիֆայութիւնը խիստ զօրացուցած էր իր հալածանքները քրիստոնէաներու դէմ, 785 թուին, Հայաստանի մէջ նոր կառավարիչ մը կը նշանակուի: Ս. Սահակն ու Ս. Համագասպը իշխանները իրենց կրտսեր եղբօր՝ Մերուժանի հետ, այցելութիւն մը կը կատարեն նոր կառավարիչին, սակայն ան ապստամբութեան մեղադրանքով կը ձերբակալէ անոնց եւ տանջանքներու սպառնալիքով, կը պահանջէ որ անոնք խզեն իրենց բոլոր կապերը Յոյներու հետ՝ նաեւ հրաժարելով քրիստոնէական դաւանանքէն: Մերուժանը կը սարսափի տանջանքներէն եւ մահմետականութիւնը կ'ընդունի, սակայն տունդարձի ճամբուն վրայ, իբրեւ դաւաճան կը գլխատուի Համագասպի տեղապահ՝ Դաւիթ Մամիկոնեանի կողմէ: Իսկ Համագասպն ու Սահակ, աղօթքներով՝ հլու, անտրտունջ կը տանին չարչարանքները ի սեր Քրիստոսի: Դահիճները 786 թուին, նախ կը գլխատեն կրտսեր եղբայրը՝ Սահակը, ապա Համագասպը՝ այրելով անոնց մարմինները:

Սբ. Թարգմանիչ Վարդապետները Սբ Թարգմանիչ Վարդապետներու տօնը հայ ժողովուրդի ամենանուիրական և սիրուած ազգային-եկեղեցական տօներէն է: Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին սուրբ թարգմանիչ վարդապետներու անուան ներքեւ կը տօնէ Մեսրոպ Մաշտոցի, Եղիշէ Պատմիչի, Մովսէս Խորենացիի, Դաւիթ Անյաղթ փիլիսոփայի, Գրիգոր Նարեկացիի եւ Ներսէս Վլայեցիի (Շնորհալի) պայծառ յիշատակը:

Ս. Թարգմանիչներն իրենց անսահման ջերմութեամբ և հաւատքի լոյսով ցրեցին տիրող խաւարն ու ջերմացուցին հայ մարդու հոգին: Անոնց շնորհիւ Աստուածաշունչ մատեանը հայերէն թարգմանուեցաւ, եւ հայը առաջին անգամ ըլլալով հնարաւորութիւն ստացաւ իր մայրենի լեզուով կարդալու Աստուծոյ կենդանի խօսքը: Սրբազան թարգմանիչներն իրենց լայն գործունէութեամբ նպաստեցին Հայոց աշխարհի հոգևոր-մշակութային զարթօնքին: Ս. Գրքի թարգմանութեան յաջորդեցին Եկեղեցւոյ Ս. Հայրերու բազմաբնոյթ երկերու

հայերէն թարգմանութիւնները, որոնցմէ շատեր այսօր, իրենց բնօրինակներու կորստեան պատճառով, բնագրի արժէք ստացեր են:

Մ. Մեսրոպ Մաշտոց (362-440) ստեղծած է Այբուբենը 405 թուականին: Ծնած է Տարսու քաղաքի Հացեկաց գիւղին մէջ, մօտաւորապէս 362 թուականին: Ան շատ լաւ գիտէր նաեւ յունարէն, պարսկերէն, ասորերէն, եւ վրացերէն: Ան արքունիքի աստենադպիր էր, ապա զինուորական ծառայութիւն մտնելէ ետք 394 թուականին դարձած վանական: Հայաստանի տարբեր շրջանները քարոզելով՝ Մաշտոց խորապէս գիտակցած է երկրին մէջ տիրող օտար ազդեցութիւններու հետեւանքով իր ժողովուրդին սպառնացող վտանգին՝ եւ վճռած է ստեղծել հայոց գիրերը: Այդ նպատակով Սահակ Պարթեւ կաթողիկոսի եւ Վռամշապուհ թագաւորի աջակցութեամբ ան ուղուած է Ասորիք: Բաւական նեղութիւններէ ետք 405 թուականին Մաշտոց վերդարձած է հայրենիք իր հետ բերելով իր ստեղծած 36 գիրերը: Անկէ ետք, Մ. Սահակ հայրապետին օգնած է Հայ դպրութեան տարածման: Բացած է դպրոցներ, եկեղեցական արարողութիւնները հայացնելու նպատակով կազմած է Պատարագամատոյց «Մաշտոցի եւ Ժամագրքի նախնական տարբերակները», սկսած է Աստուածաշունչի թարգմանութիւնը, գրած է քարոզներ: Վախճանած է 17 Փետրուար 440-ին Վաղարշապատի մէջ եւ թաղուած Օշական գիւղին մէջ:

Մ. Եղիշէ Պատմիչ (~ 410 - ~470) գրած է «Վարդանանց եւ հայոց պատերազմի մասին», Հայ մեծ պատմիչ եւ աստուածաբան եւ կրտսեր աշակերտ Մ. Սահակ Պարթեւի եւ Մ. Մեսրոպ Մաշտոցի: 434-441 կ'ուսանի Աղեքսանդրիոյ մէջ: Հայաստան վերադառնալէ ետք կը ծառայէ Վարդան Մամիկոնեանին որպէս զինուոր եւ դպրապետ: 450-451 Վարդանանց պատերազմին մասնակցելէ ետք կը լքէ զինուորական ասպարէզը, կը հեռանայ աշխարհական կեանքէն եւ կը դառնայ մենակեաց:

Մ. Դաւիթ Անյաղթ Փիլիսոփայ (~475-~550) Հայ մեծ իմաստասէր, ծնած է Տարսուի Ներգին գիւղին մէջ: Իր ուսումը ստացած է Աղեքսանդրիոյ մէջ: Հրապարակային փիլիսոփայական վեճերու մէջ իր յաղթանակներուն համար ստացած է Անյաղթ տիտղոսը: Ան հիմնադիրն է Հայաստանի մէջ տրամաբանական գիտութիւններու: Ան փիլիսոփայութեան տուած է բարոյագիտական ուղղութիւն: Դաւիթ Անյաղթի մեծագոյն գրական գործը «Մահմանք Իմաստասիրութեան» գործն է, որ մէկ հազարամեակ եղած է մեկնողական աշխատութիւններու առարկայ: Ան նաեւ ստեղծած է բազմաթիւ երգեր եկեղեցւոյ համար:

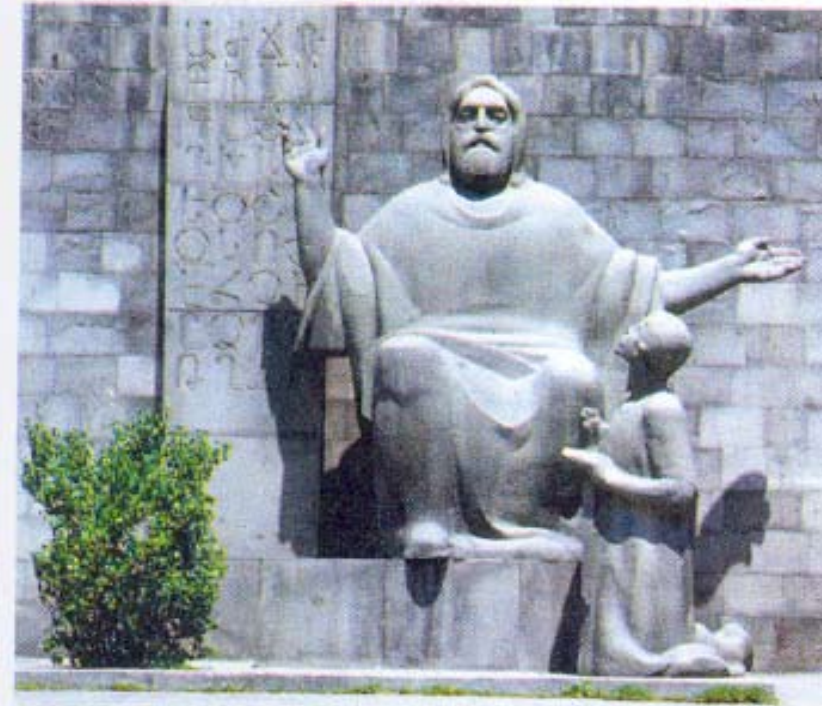
Մ. Մովսէս Քերթոզ Սիւնեցի (ե. դար) Իր ծննդեան եւ մահուան թուականները անյայտ են: Եղած է Է. դարու երկրորդ կէսի աստուածաբան, թարգմանիչ, ծիսագէտ եւ երաժիշտ-տեսաբան:

Մ. Գրիգոր Նարեկացի (951- 1003) Բանաստեղծ, երաժիշտ, Հայ առաքելական եկեղեցւոյ տօնելի սուրբերէն: Անոր ամենէն աւելի ծանօթ ստեղծագործութիւնն է «Մատենան Ողբերգութեան»ը, որ աւելի հանրածանօթ է իբր «Նարեկ» աղօթագիրք:

Նարեկացիի «Մատենան Ողբերգութեան»ը հրատարակուած է գրաբար, աշխարհաբար՝ արեւելահայերէն եւ արեւմտահայերէն, եւ թարգմանուած է բազմաթիւ լեզուներու ինչպէս ֆրանսերէն, անգլերէն, պարսկերէն, իտալերէն, գերմաներէն, սպաներէն: Հետաքրքրական է նաեւ թէ նոյն այս գլուխ-գործոցի գրչագիր ընդօրինակութիւններէն մեզի հասած է 150-էն աւելի օրինակներ:

Մ. Ներսէս Շնորհալի (1102 - 1173) Բանաստեղծ, երաժիշտ, ամենայն հայոց կաթողիկոս, Ներսէս Դ. Վլայեցի, կոչուած է «Շնորհալի» իր բացառիկ գիտութեան եւ առաքինի վարքին համապատասխան: Ան կրած է նաեւ բազմաթիւ այլ որակաւորներ, որոնցմէ են «Երկրորդ լուսաւորիչ», «Եռամեծ վարդապետ», «Երանաշնորհ սուրբ», «համահրեշտակ» եւ այլն:

Ներսէս Շնորհալիի հոգեւոր բանաստեղծութիւնները թիւով շատ են: Անոնցմէ ամենէն աւելի ծանօթ է «Հաւատով խոստովանիմ» աղօթքը, որ 24 տուներէ բաղկացած գեղեցիկ բանաստեղծութիւն մը կարելի է համարել: Այս տուներէն իւրաքանչիւրը կը վերագրուի օրուան 24 ժամերէն իւրաքանչիւրին: Ան պարզ ու նոյն ատեն խորաթափանց աղօթք մըն է:

Մեսրոպ Մաշտոցի արձանը՝ Մատենադարանի մուտքին

Հսկան

Երեւանի Մաշտոցի պողոտայի վերջաւորութեան կը գտնուի Մեսրոպ Մաշտոցի անուան Մատենադարանը: Ան իր նմանը չունի ամբողջ աշխարհի մէջ: Այնտեղ կը պահուին միայն ձեռագիր մատեաններ:

Տեւական - տեւական մատեաններ կան Մատենադարանին մէջ. բոլորն ալ շատ արժէքաւոր են: Բայց ամենէն հետաքրքրական երկու մատեանները գիտէք որոնք են. աշխարհի ամենէն մեծ ձեռագիր մատեանը՝ հսկան եւ ամենէն փոքրը՝ թզուկը:

Մագաղաթ

Հսկան, որ ծանօթ է «Մշոյ ճառընտիր» անունով կը կշռէ 30 քիլո... առանց կողքի: Անոր մէկ էջը շինուած է մէկ հորթի կաշիէ եւ ան ունի 700 էջեր: Վարդան Կարնեցի անունով գրիչը երեք տարի աշխատած է այս մատեանը ընդօրինակելու համար: Այս մատեանին էջերը նկարներով զարդարած է Ստեփանոս:

1022 թուականին, հսկան կը պատկանէր հայ մարդու մը: Սելճուք թուրքերը կը գողնան զայն եւ երկու տարիներ ետք կը ծախեն դրացի հայ գիւղացիներուն 4000 ոսկիի: Գիւղացիները դրամահաւաք կ'ընեն, հսկան կը գնեն ու զայն կը պահեն Մուշ քաղաքի Մուրբ Առաքելոց վանքին մէջ: 700 տարիներ շարունակ հսկան հոն կը մնայ:

1915-ին, երբցեղասպանութիւն կը սկսի, երկու հայ կիներ որոնք կը փախչէին թուրքերէն, կը պահուրտին Ս. Առաքելոց վանքին աւերակներուն մէջ: Յանկարծ փլած պատերուն տակ կը տեսնեն մեր հսկայ մատեանը: Այս երկու կիները կ'որոշեն իրենց հետ փախցնել եւ ազատել այս թանկագին ձեռագիրը: Եւ որովհետեւ ան շատ ծանր

էր, զայն կը կիսեն երկուքի ու ամէն մէկը կ'առնէ մէկ կէտը ու ճամբայ կ'ելլեն:

Չենք գիտեր թէ ինչ պատահած է այդ երկու հայուհիներուն: Միայն գիտենք թէ այս կամ այն ձեւով հսկային մէկ բաժինը կը բերուի մատենադարան: Տարիներ շարունակ ոչ ոք կը գիտնայ թէ միւս կէտը ուր է: Օր մըն ալ մէջտեղ կ'ելլէ որ հսկային երկրորդ մասը թաղուած է Երզրում քաղաքի հայկական եկեղեցոյ բակին հողին տակ: Վերջապէս, այս նշանաւոր մատեանին երկու կէտերը դարձեալ կը միանան իրարու...

Երբ Մատենադարան այցելէք կրնաք տեսնել Հսկան ցուցափեղկին մէջ եւ թզուկը, ճիշտ իր քովը:

Օշական գիւղի Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցին

Մեսրոպ Մաշտոցի անունը կրող այս եկեղեցին կառուցուած է 1875 թուին, Գեորգ Դ. Կաթողիկոսի օրով: Սուրբին մասունքները կը հանգչին եկեղեցւոյն խորանին տակ: 1962 թուականին, Մեսրոպ Մաշտոցի ծննդեան 1600-ամեակին առիթով, գիւղի մուտքին զետեղուեցաւ նաեւ յուշարձան մը՝ հայ գիրերու նուիրուած կոթող մը: Կոթողը կը ներկայացնէ բացուած մատեանի նմանող երկու յուշասալեր, որոնցմէ ձախ կողմինին վրայ քանդակուած է հայերէն այբուբենը: Ան այբուբենին նուիրուած առաջին յուշարձանն է (տեսնել ձախին): 2005-ին, Հայ գիրերու գիւտին 1600-ամեակին առիթով Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցւոյ պարտեզին մէջ տեղադրուեցան 36 գիրերը որպէս խաչքար: (որոնցմէ Թ գիրը կը գտնէք այս թերթի առաջին էջին վրայ):

Փութանակի թարգմանութիւն

Բոլորիս ծանօթ են, անպայման, Կորին Սքանչելի, Եզնիկ Կողբացի եւ Մովսէս Խորենացի անունները: Անոնք Մեսրոպ մաշտոցի աշակերտներն են որոնք կը դասուին մեր առաջին թարգմանիչներու կարգին: Հայաստանեայց եկեղեցին մեր թարգմանիչները սրբացնելով անոնց յատկացուցած է իւրայատուկ յիշատակութիւն, որ կը տօնենք Հոկտեմբեր ամսուան ընթացքին:

Բոլորիս ծանօթ է նաեւ այն իրողութիւնը թէ առաջին գիրքը որ հայերէնի կը թարգմանուի 408-415 թուականներուն միջեւ Սուրբ Գիրքի Հին ուխտն էր կատարուած Եօթանասանիցէն: Նոյնքան հետաքրքրական է նաեւ գիտնալ թէ Նոր Ուխտի հայերէն լեզուով թարգմանութիւնը եղած է ասորերէն հին թարգմանութեան մը հետեւողութեամբ: Այս թարգմանութիւնն է որ կոչուած է «փութանակի թարգմանութիւն», որ կը նշանակէ հապճեպով, աճապարանքով կատարուած թարգմանութիւն:

*Միջնադարեան Հայ
Ձեռագիր, ՃԲ դար*

Առաւօտ լուսոյ,
Արեգակն արդար,
Առ իս յոյս ծագեա:

Բղխունքս ի Հօրէ,
Բղխեա ի հոգւոյս,
Բանքեզ ի հաճոյս:

Գանձը ողորմութեան,
Գանձիդ ծածկելոյ,
Գտող զիս արա:

Մ. Թարգմանչաց շարական

Որք զարդարեցին տընօրինաբար զիմաստս անեղին,
 հաստատելով յերկրի Ըզգիր կենդանի:
 հովուել ըզհօտ Նոր Իսրայելի
 երգով քաղցրութեան հնչմամբ զԱստուա՛ծ օրհնեսցուք:

Որք զերկրաւոր մեծութիւն փառաց իւաւար կոչեցին,
 ապաւինելով ի յոյս անմահ փեսային
 անճառ բանին արժանի եղեն.
 երգով քաղցրութեան հնչմամբ զԱստուա՛ծ օրհնեսցուք:

Որք զօրութեամբ Հօր իմաստութեան Էին անեղի,
 հաստատեցին զաթոռ սրբոյն Գրիգորի
 թարգմանութեամբ նշանագրութեան.
 երգով քաղցրութեան հնչմամբ զԱստուա՛ծ օրհնեսցուք:

Մեսրոպ Մաշտոցին

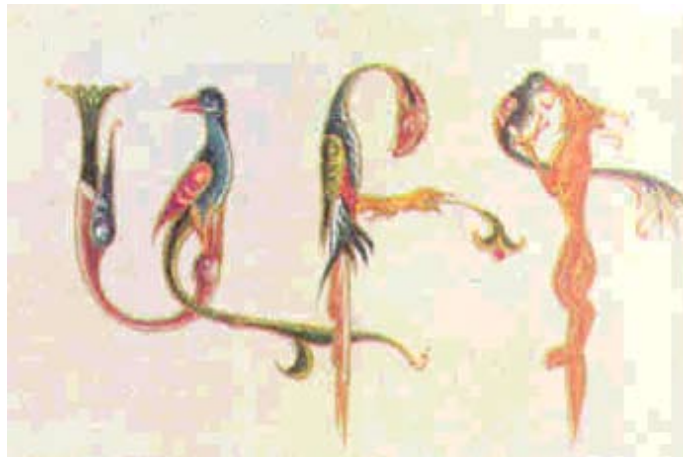
Ով մեծագործ Մեսրոպ Մաշտոց,
 մեր առաջին բացուած դպրոց:

Մեր առաջին լեզուի տաճար,
 լուսապայծառ Հայոց հանճար:

Ամէն գիրքդ անձեթ ճրագ,
 մեզ հայ պահող անմար կրակ:

Դուն մեր մեծ պապ Հացիկ գիւղէն,
 Մշոյ դաշտի քաղցրիկ հողէն:

Շրթունքներով մեր մանկական՝
 քեզ հազար փառք յաւերժական:

Պահուած քառ

n	u	կ	ե	դ	ա	ր	ա	ր	ի	չ
n	h	դ	պ	ր	n	ւ	թ	ի	ւ	ն
ր	ա	գ	ի	ր	ե	ր	n	ւ	h	շ
n	j	ի	մ	ա	ս	տ	n	ւ	ն	ե
շ	n	ւ	ս	n	ւ	մ	ն	պ	n	ն
ա	ս	տ	n	ւ	ա	ծ	n	ր	դ	ի
կ	դ	պ	ա	շ	ա	ր	ւ	ր	ե	ք
ի	ր	ա	տ	կ	ս	h	ա	ս	ր	n
չ	տ	n	ե	ե	մ	մ	գ	ա	բ	ւ
ե	ց	ր	մ	թ	ա	ր	գ	մ	ա	ն

արարիչ
աստուածորդի
աստղ

թարգման
իմաստուն

ոսկեդար
ուսում
որոշակիչ

գիրերու

հայ
հաւ

պաշար

դպրութիւն
դրամ
դեր

մեսրոպ
մաշտոց
նուագ
նշենի

տարի
քուն

Յիսուսի Առաքեալները

Յիսուս ընտրեց 12 յատուկ ընկերներ որպեսզի իրեն օգնեն իր գործերուն մեջ: Յուդայի մատնութենէն ետք, քսանցին 11 առաքեալներ միայն:

Վարի խառնուած գիրերը շտկելով գտիր անոնց անունները եւ գրէ գծիկներուն վրայ:

Կրնաս կարդալ Մատթէոս 10:2-4 եթէ օգնութեան պէտք ունիս:

ՏՐԵՈՊՍ _____

ԴԱԻՅՈ _____

ԴՐԱՍԷԱՆ _____

ՆՆՅՈՍՎՍԷ _____

ԲՅԱՈՈԿՍ (Զերեղէոսի որդին) _____

ՅՈՍԿԲԱՈ (Ալփէոսի որդին) _____

ՊՊԻԻԼՓՍՈ _____

ԹՎԱՈՍՍ _____

ՍԷՈՈՐԲԱԹՂՍՈ _____

ՍՄՆԻՈ _____

ՄՏԷՍՈԹԱ _____

ԹԴԷԱՈՍ _____

Յատուկ եմ ես

Սաղմոս 139.14

Ամբողջացուր վարի նախադասութիւնը գործածելով այս վանդակը:

Նախ գտիր «վար» թիւը, ապա «կողմ» թիւը:

		կողմ					
		1	2	3	4	5	6
վ ար	1	ա	բ	գ	դ	ե	զ
	2	է	ը	թ	ժ	ի	լ
	3	խ	ծ	կ	հ	ձ	ղ
	4	ճ	ւ	յ	ն	շ	ո
	5	չ	պ	ջ	ռ	ս	վ
	6	տ	ր	ց	ւ	փ	ք

Գ

$\frac{1}{3}$ $\frac{4}{6}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{4}{6}$ $\frac{6}{4}$ $\frac{2}{3}$ $\frac{2}{5}$ $\frac{6}{4}$ $\frac{4}{4}$ $\frac{6}{6}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{2}{5}$

$\frac{4}{6}$ $\frac{6}{2}$ $\frac{3}{1}$ $\frac{4}{6}$ $\frac{6}{2}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{6}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{1}$ $\frac{6}{4}$ $\frac{4}{6}$ $\frac{6}{2}$

$\frac{3}{3}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{6}{2}$ $\frac{5}{2}$ $\frac{4}{6}$ $\frac{5}{6}$

$\frac{5}{5}$ $\frac{6}{6}$ $\frac{1}{1}$ $\frac{4}{4}$ $\frac{5}{1}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{2}{6}$ $\frac{2}{5}$ $\frac{6}{6}$ $\frac{4}{2}$ $\frac{2}{2}$

$\frac{2}{2}$ $\frac{6}{2}$ $\frac{2}{5}$ $\frac{6}{2}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{2}{5}$ $\frac{5}{5}$

$\frac{5}{5}$ $\frac{6}{6}$ $\frac{1}{1}$ $\frac{4}{4}$ $\frac{5}{1}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{2}{6}$ $\frac{2}{5}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{4}{4}$

$\frac{1}{3}$ $\frac{4}{6}$ $\frac{6}{2}$ $\frac{3}{2}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{6}{2}$ $\frac{1}{4}$

$\frac{1}{5}$ $\frac{6}{4}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{5}{5}$ $\frac{4}{5}$ $\frac{1}{1}$ $\frac{6}{1}$ $\frac{2}{6}$ $\frac{1}{1}$ $\frac{6}{4}$

$\frac{1}{3}$ $\frac{2}{5}$ $\frac{6}{1}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{4}{2}$ $\frac{1}{1}$ $\frac{6}{1}$ $\frac{2}{5}$ $\frac{3}{3}$ $\frac{1}{1}$

Իրարու միացուր այս բառերն ու անոնցմէ իւրաքանչիւրին յարմարող սահմանումը:

ա. Գրիչ	1. Հորթի կամ գառնուկի մորթով շինուած գրելու կաշի
բ. Վանական	2. Հին գիրք
գ. Հորթ	3. Կովու ձագ
դ. Մագաղաթ	4. Վանքի մէջ ապրող կրօնական
ե. Մատեան	5. Ձեռագիր մատեան ընթօրինակող մարդ
զ. Մատենադարան	6. Հոն՝ ուր ձեռագիր մատեաններ պահուած են

Խօսքեր՝ Ղազարոս Աղայեանէն

Բաւական չէ ազգասէր եւ հայրենասէր ըլլալը: Պէտք է քիչ մըն ալ լեզուասէր ըլլալ, պէտք է սիրել, պաշտել, զգուել հարազատ լեզուն. այս սերը միայն կը բանայ մեր առջեւ լեզուի անհատնում ճոխութիւնը, անոր նրբութիւնը եւ քաղցրութիւնը:

Եթէ բոլոր հայ մայրերը այնքան հայրենասէր եւ ազգասէր ըլլան, որ իրենց զաւակներուն հետ մայրենի լեզուով խօսին, անոնց սրտին մէջ ազգային պատուասիրութիւն ձգեն, հայրենիքի սէր, ալ այնուհետեւ ի՞նչ մահ կարող է սպառնալ մեզի:

Եզակի գիրեր

Հայերէն գիրերով Sudoku

		գ				ը	թ	
		ա			զ	դ	է	
	ե			ը	բ			
				ը		զ		
զ	է						դ	զ
	ա		զ					
			ը	զ			բ	
	ը	է	թ			զ		
	բ	զ				զ		

Ամբողջացուր քառակուսիները, գործածելով ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես իւրաքանչիւր գիր, իւրաքանչիւր

- . հորիզոնական գիծի վրայ
- . ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- . իննեակ քառակուսիի մէջ:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Մանկապարտեզի անկիւն

Ամբողջացո՛ւր Ըստ Ղուկաս Աւետարանին 9.12-13ի

կ'իրիկնանար, Արձակե՛, գտնեն, ամայի, ուտելիքը, ձուկ,
հաց, բաւականաչափ

Երբ օրը -----, տասներկու աշակերտները
մօտեցան Յիսուսի եւ ըսին.

- ----- ժողովուրդը, որպէսզի երթան շրջակայ գիւղերն
ու ազարակները, հանգչին եւ ուտելիք -----, որովհետեւ հոս
----- տեղ ենք:

Յիսուս անոնց ըսաւ.

- Դո՛ւք սուէք անոնց -----:

Անոնք ըսին.

- Ամբողջ մեր ունեցածը հինգ ----- եւ երկու ----- է. բայց
եթէ կ'ուզես, կ'երթանք ժողովուրդին համար -----
կերակուր կը գնենք

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Ա. Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

1.- Ո՞ր տարին տեղի ունեցաւ հայ գիրերու գիւտը:

- ա. 301
- բ. 405
- գ. 451
- դ. 325

7.- Այս չորս Աւետարանիչներէն ո՞վ բժիշկ էր:

- ա. Ս. Մատթէոս
- բ. Ս. Մարկոս
- գ. Ս. Ղուկաս
- դ. Ս. Յովհաննէս

2.- Ո՞ր գիրքը առաջին անգամ հայերէնի թարգմանուեցաւ:

- ա. Մեր հայերէնի գիրքը
- բ. Կարմիր գլխարկիկը
- գ. Աստուածաշունչը
- դ. Յայսմաուրբը

8.- Այս տարի, Հոկտեմբերի ո՞ր օրը Ս. Խաչին Գիւտը կը սօնենք:

- ա. 10
- բ. 17
- գ. 23
- դ. 28

3.- Ո՞վ ստեղծեց հայ գիրերը:

Սուրբ Մ----- Գ

9.- Յիսուս ինչո՞վ կերակրեց 5,000ը:

4.- Ո՞ւր էր հայ գրչութեան առաջին կեդրոնը:

Վ-----տ

- ա. 5 հաց եւ 2 ձուկ
- բ. 2 հաց եւ 2 ձուկ
- գ. 2 հաց եւ 5 ձուկ
- դ. 5 հաց եւ 5 ձուկ

5.- Ո՞վ է այն սուրբ թարգմանիչը որ գրած է «Հաւատով Խոստովանիմ»ը:

- ա. Ս. Եղիշէ Պատմիչ
- բ. Ս. Դաւիթ Անյաղթ
- գ. Ս. Մովսէս Քերթոզ
- դ. Ս. Ներսէս Շնորհալի

10.- Քանի՞ կողով ճաշ աւելցաւ 5,000ը կերակրելէն ետք:

- ա. 2
- բ. 5
- գ. 10
- դ. 12

6.- Ո՞վ է այն սուրբ թարգմանիչը որ գրած է «Նարեկ»ը:

- ա. Ս. Եղիշէ Պատմիչ
- բ. Ս. Դաւիթ Անյաղթ
- գ. Ս. Մովսէս Քերթոզ
- դ. Ս. Գրիգոր Նարեկացի

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Դ. Ե. եւ Ջ. դասարաններու անկիւն

1.- Գրէ՛ հայերէնի թարգմանուած առաջին համարը:

«Ճ----- Գ-----
եւ Գ----- Ի-----
Գ----- Ի-----»:

2.- Հին Կտակարանի ո՞ր գիրքին առաջին գլխուն երկրորդ համարն է վերել յիշուածը:

- ա. Առակաց
- բ. Սաղմոսաց
- գ. Ժողովող
- դ. Երգ Երգոց

3.- Գրէ՛ 4 Սուրբ Աւետարանիչներուն անունները:

- ա. Ս. -----
- բ. Ս. -----
- գ. Ս. -----
- դ. Ս. -----

4.- Ամբողջացո՛ւր, գործածելով հետեւեալ թիւերէն երկուքը:
12, 24, 48, 72

Բացի -- առաքեալներէն Յիսուս ունէր նաեւ -- աշակերտներ:

5.- Հետեւեալներէն ո՞վ Ս. Թարգմանիչներուն մաս չի կազմեր:

- ա. Եղիշէ Պատմիչ
- բ. Ներսէս Շնորհալի
- գ. Դաւիթ Անյաղթ
- դ. Թորոս Ռոսլին

6.- Ո՞վ էր Յիսուսի կրտսերագոյն առաքեալը:

- ա. Մատթէոս
- բ. Մարկոս
- գ. Ղուկաս
- դ. Յովհաննէս

7.- Ըսէ՛ մէկ բառով՝ Ոսկի բերան ունեցող.

Ս. Յովհան Ո-----

8.- Ո՞վ գրեց «Վարդանանց եւ հայոց պատերազմի մասին»:

- ա. Ս. Եղիշէ Պատմիչ
- բ. Ս. Ներսէս Շնորհալի
- գ. Ս. Դաւիթ Անյաղթ
- դ. Ս. Գրիգոր Նարեկացի

9.- Ո՞վ գրած է «Հաւատով խոստովանիմ»ը:

- ա. Ս. Եղիշէ Պատմիչ
- բ. Ս. Ներսէս Շնորհալի
- գ. Ս. Դաւիթ Անյաղթ
- դ. Ս. Գրիգոր Նարեկացի

10.- Ո՞վ գրած է «Նարեկ»ը:

- ա. Ս. Եղիշէ Պատմիչ
- բ. Ս. Ներսէս Շնորհալի
- գ. Ս. Դաւիթ Անյաղթ
- դ. Ս. Գրիգոր Նարեկացի

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Երկրորդականի անկիւն

1.- Աստուածաշունչի հայերէնի առաջին թարգմանութիւնը կատարուեցաւ հետեւեալ յունարէն թարգմանութենէն.

Եօթ----- կամ Septuagint LXX:

Փ----- թարգմանութիւն

7.- Հայաստանի ո՞ր գիւղին մէջ կը գտնուի Ս. Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցին:

2.- Թո՛ւն է 6 սուրբ թարգմանիչները՝ ժամանագրական կարգով:

ա. (362-440) -----

բ. (410 - 470) -----

գ. (475-550) -----

դ. (Է. դար) -----

ե. (951-1003) -----

զ. (1102 - 1173) -----

8.- Ո՞ւր գրուած է:

«Մարդ միայն հացով չ'ապրիր այլ բոլոր այն խօսքերով որ Աստուած խօսած է».

Մատթէոս -.-

3.- Ո՞ր սուրբ թարգմանիչն է «Մատեան Ողբերգութեան» հատորին հեղինակը:

Ս. -----

9.- Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի անուան մատենադարանին մէջ գտնուող «Հսկան» ծանօթ է նաեւ

Մշոյ ----- անունով:

4.- Ո՞ր սուրբ թարգմանիչն է «Նարեկ» հատորին հեղինակը:

Ս. -----

10.- Ս. թարգմանիչներէն ո՞վ նաեւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս եղած է:

Ս. -----

5.- Ո՞ր սուրբ թարգմանիչը փիլիսոփայական բանավեճերու մէջ միշտ յաղթող էր:

Ս. -----

6.- Ըսէ՛ մէկ բառով «հապճեպով, աճապարանքով կատարուած թարգմանութիւն»:

2012-2013 Տարեշրջան (33րդ)

Գործունեություն`

Ամեն Կիրակի Ժամը 10:30 – 1:00

Մանկապարտեզ : Ա., Բ. և Գ. Դասարաններ (3 - 5 տարեկան)
Նախակրթարան : Ա., Բ., Գ., Դ., Ե., Եւ Զ., Դասարաններ (6 - 11 տարեկան)
Երկրորդական : Ա., Բ., Գ., Դ. և Ե. Դասարաններ (12 - 16 տարեկան)

Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար դիմել Տնօրէնին`

Թորոս Պապիկեան

Հեռ. (514)-956-1277 email director@sourphagop.org

Կայքէջ`

www.sourphagop.org

12-րդ տարի

Ամսաթերթ`

«Մաշտոցի Արձագանգ»

www.sourphagop.org/մաշտոցի_արձագանգ

20-րդ տարի